

Beneficiile sistemului public de compensare datorii-creanțe

Echipa structurii de Compensare Datorii-Creanțe din cadrul Centrului de Pregătire pentru Personalul din Industrie, CDC-CPPI, fosta structură IMI, lucrează aplicat la un model de stingere a creanțelor cu datoriile, numit SIC, adică sistem informatic de compensare, în manieră simplă, sigură, digitalizată, reglementată și adaptată actualelor nevoi ale economiei românești, pe baza ordinului de compensare, instrument nemonetar digitalizat.

Cine sunteți voi?

Noi, CPPI suntem o instituție publică subordonată Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (MEAT), finanțată integral numai din venituri proprii, care organizează pregătirea și atestarea profesională a specialiștilor aflați în aria de reglementare a MEAT și a Ministerului Energiei (ME), și gestionează activitățile de compensare datorii și creanțe online ale agenților economici cu sediul în România, activitate administrată inițial de către Institutul de Management și Informatică, IMI. CDC-CPPI gestionează unitar administrarea la nivel național a sistemului de compensare datorii și creanțe, Sistemul informatic de compensare, SIC, precum și toate informațiile primite de la persoanele juridice. Valorile noastre sunt legalitatea, etica, raționalitatea, funcționalitatea, utilitatea, sustenabilitatea și reziliența.
<https://gama.cppei.ro/>

Care este baza legală a acestui ajutor adus agenților economici și când a fost inițiată?

Procedura de compensare a datoriilor neplătite și neîncasate între persoanele juridice cu sediul în România a fost reglementată prin O.U.G. nr. 77/1999 aprobată prin Legea nr. 211/2001 și aplicată prin H.G. nr. 685/1999, cadru normativ actualizat prin O.G. nr. 22/2016 aprobată prin Legea nr. 155/2017 și aplicată prin H.G. 773/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor,

persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie.

Când ați început transformarea digitală a SIC?

A fost o adevărată aventură, am început în anul 2018 cu organizarea unui concurs de soluții la care s-au înscris trei firme de producție software, și am terminat în noiembrie 2019 după publicarea în Monitorul Oficial a actualelor reglementări. De atunci am adaptat continuu aplicația la nevoile agenților economici, pe baza feedback-ului obținut, rezultatul fiind optimizarea software-ului. Mentenanța preventivă, corectivă și evolutivă, asigurată de firma de producție software, a contribuit la atingerea actualelor performanțe.

Cui i se adresează acest serviciu public? Ce categorii de clienți deserviți?

În contextul economic determinat de criza sanitară, cu presiuni asupra lichidității și solvabilității, a fost și este important că statul român prin CDC-CPPI, administratorul la nivel național al sistemului de compensare datorii și creanțe, SIC, sistem reglementat prin HG 773/2019, a ajutat la deblocarea, în condiții de siguranță, a aproape 70 miliarde de euro din anul 2000 până în prezent. În perioada SIC online, perioada 2020 – 2021, au fost compensate circa 12 miliarde de lei. Aplicația informatică SIC, „e-compensare” cum îi spunem noi, se utilizează în mod voluntar, contribuie la digitalizarea României, la diminuarea blocajului financiar, la

reducerea arieratelor din economia românească, la combaterea întârzierii la plată, la reducerea birocrăției în mod transparent și sigur pentru toate persoanele juridice. Compensarea se realizează în condițiile legii prin stingerea datoriilor reciproce, neplătite/neîncasate reflectate în contabilitatea persoanelor juridice participante, până la concurența celei mai mici dintre obligații, pe baza ordinelor de compensare, a sumelor înregistrate în facturile fiscale, nu în alte documente justificative așa cum se intenționează prin memorandum. Clienții noștri sunt de fapt partenerii noștri, le identificăm nevoile, îi consiliem, îi invităm la cursuri de utilizare a SIC, îi ajutăm să își stingă creanțele cu datoriile.

Așteptările și nevoile partenerilor noștri sunt într-o dinamică permanentă, evoluția tehnologiilor și transformarea digitală au generat schimbarea preferințelor. Modelul de beneficiar al compensării din mediul economic este reprezentat de oameni activi, adaptați la aplicațiile informatice ce le servesc atingerii obiectivelor, aplicații prietenoase, flexibile și accesibile de oriunde. De aceea și strategia CPPI și dezvoltările sistemului informatic de compensare, din ultimii ani, au fost centrate pe acțiunile de digitalizare. Dezvoltările SIC au adus beneficii reale clienților, le-au sporit autonomia, le-au redus timpul de tranzacție, au crescut siguranța, confortul, ceea ce a condus la reducerea cheltuielilor de tranzacție agregate și conservarea cash-flow-ului. Rămâne opțiunea agenților economici de a decide dacă vor utiliza sau nu SIC, după ce analizează avantajele.

MINISTERUL ECONOMIEI
 Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni

**COMPENSARE DATORII-CREANȚE
 ALE AGENȚILOR ECONOMICI
 CU SEDIUL ÎN ROMÂNIA,
 CDC - C.P.P.I.**

Date de contact
 021/413.06.04, 0771.211.601, 0771.211.997, 0771.211.425
 email: office@cppi.ro, serviciulcompensare@cppi.ro
 website activități de compensare: <https://gama.cppi.ro>
 website CPPPI: <https://cppibusteni.weebly.com/compensare.html>
<https://cppibusteni.weebly.com>

Aveți în vedere și alte forme de dezvoltare ale sistemului informatic?

Anul 2020 a fost unul atipic, plin de crize, an caracterizat de adaptări și transformări neînchipuite pentru toate tipurile de afaceri și pentru conducătorii acestor organizații. Am învățat din 1999 până în prezent, în peste 22 de ani de activitate în domeniul compensărilor, că mediul economic românesc este reprezentat de oameni independenți, flexibili și îndrăzneți, dornici de schimbări care să le ușureze munca. De aceea a fost important că noi, CDC-CPPI, am identificat din timp nevoile în continuă schimbare ale stake-holderilor, am oferit alternativă pentru depășirea acestei crize sanitare dificile, prin diminuarea blocajului financiar și a pierderilor din economie prin flexibilizarea mecanismului de compensare a datoriilor nerambursate la scadență ale operatorilor economici. În cursul anului 2020, în urma unor întâlniri organizate de Ministerul Finanțelor, am făcut chiar obiectul unui memorandum de extindere a SIC, document ce propunea spre compensare și alte obligații de plată în afară de facturile fiscale, denumit „Dezvoltarea sistemului de compensare datorii și creanțe ale persoanelor juridice prin sistemul informatic de compensare, S.I.C., gestionat de Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni, aprobat în ședința de guvern din data de 16.07.2020”

Raportat la cele șase sute de milioane de lei compensate lunar, adică peste o sută de milioane de euro, cam care este costul tranzacției?

Oriunde în lume, costurile de tranzacționare reprezintă piedici în calea eficienței, deoarece presupun cheltuieli de analiză, studii de evaluare a variantelor posibile de stingere a creanțelor cu datoriile. Acest demers devine complicat deoarece nu prea avem timp și nu știm care sunt variantele la care putem apela în mod rapid, sigur, eficient și cât mai ieftin. Intuiția, experiența și inteligența sunt foarte importante pentru a lua decizii, în condiții de risc minim, fără a avea toate informațiile necesare și chiar fără să cunoaștem opțiunile din viitor. În trecut, costurile de tranzacționare nu prea au fost luate în considerare, deși ele limitează operațiunile comerciale și schimburile, constituind astfel o piedică pentru realizarea bunăstării și a eficienței. Sunt costuri determinate de analiză, de informare, de supraveghere și de punere în practică. În cazul sistemului reglementat, SIC, tariful de compensare reprezintă, în medie, aproximativ 0,025% din valoarea compensată din facturile fiscale. Aceste sume tarifare încasate sunt utilizate pentru cheltuielile de funcționare adică pentru costurile interne ale instituției (salarii, energie, consumabile, amortizare, servicii, 19% TVA de plată, alte taxe-impozite-contribuții, etc.) și pentru mentenanța/

dezvoltarea SIC, conform BVC aprobat de către MEAT.

În afara tarifului de compensare, pentru generarea și finalizarea unui circuit de compensare, tarif cuprins între 15 și 110 lei, TVA inclus, nu se solicită alte sume beneficiarilor noștri. Consilierea, consultanța, inclusiv cursurile de utilizare SIC, deschiderea/menținerea activă/actualizarea contului de utilizator, alte solicitări specifice, nu sunt însoțite de costuri pentru partenerii noștri.

În anul 2020 am readus în circuitul economic 0,6 % din PIB față de 2,9% din PIB cât se compensa în anul 2010. Perioada anilor 2016 – 2019 a generat reducerea activității de compensare, dar începutul crizei sanitare ne-a găsit în postura de serviciu public rezilient, facilitator al tranzacțiilor nemonetare.

Care au fost dificultățile întâmpinate de beneficiarii compensării?

Au fost dificultăți inerente începutului, cele generate de deschiderea contului, de achiziționarea semnăturii electronice calificate și de utilizarea acesteia, de înțelegerea sistemului nemonetar tip troc și, uneori, de înțelegerea noțiunii de instituție finanțată numai din venituri proprii generate de tariful de compensare. Semnătura calificată în anul 2021 reprezintă instrumentul care, în afara accesului în SIC, permite semnarea oricărui tip

de document cum ar fi contractele de muncă și documentele aferente dosarului de personal, documentele ANAF și alte documente de afaceri.

Deși sistemul este nemonetar, siguranța tranzacției și securitatea informatică este prioritatea noastră zero care i-a convins pe partenerii noștri, reprezentanți ai firmelor de stat sau private, să utilizeze SIC.

În trecut au fost câteva reclamații ce au ajuns în instanță, reclamații clarificate prin intermediul experților contabili calificați și soluționate cu celeritate. În perioada SIC online, din ianuarie 2020 până în prezent, nu am înregistrat reclamații, sesizări sau litigii care să facă obiectul competenței instanțelor judecătorești. Semnătura electronică calificată și respectarea actualelor proceduri de compensare reglementate rezolvă practic toate dificultățile din trecut legate de potențialele fraude produse prin utilizarea semnăturii olografe.

Compensarea este ceva de genul trocului?

Da! Ați înțeles bine, este un mediu tranzacțional lipsit de monedă, adică nemonetar.

O „economie bazată pe troc” presupune o specializare a muncii, sunt generate constrângeri practice, de ordin fizic, și orice schimb de bunuri sau servicii implică așa-numite „costuri de tranzacționare” necesare pentru a se întâlni partenerii tranzacției în același loc și la aceeași dată stabilite în comun.

E-compensare permite introducerea în SIC a facturilor reprezentând creanțe în raport cu un partener și datorii față de alt partener, iar algoritmul, în mod confidențial, poate identifica legături între parteneri necunoscuți, rezolvând astfel problema sumelor blocate. Banii cresc eficiența schimburilor, contribuind la bunăstarea tuturor părților dar, în absența banilor, există alternativa „trocului” e-compensare sau SIC așa cum este reglementat prin HG 773/2019.

Această formă de tranzacție, reglementată în era digitală, nu mai are nevoie de prezența fizică a partenerilor într-un anumit loc și la o anumită oră. Tranzacția se realizează rapid și sigur de la distanță, în mod reglementat.

Viața în Europa a arătat că absența reglementărilor poate genera riscuri

considerabile pentru stabilitatea piețelor, așa cum s-a întâmplat în cazul crizei financiare declanșate în anul 2008.

SIC reglementat de statul român previne fraudă și lăcomia care, uneori, apar în alte sisteme mai puțin sau deloc reglementate!

Ce avantaje sunt generate de compensare?

Compensarea readuce în economia românească capitalul blocat în facturile neplătite/ neîncasate!

Din anul 2000 până în octombrie 2021 am deblocat aproape 70 miliarde de euro, pornind de la valoarea unui euro de 1,9955 lei în anul 2000 și ajungând la 4,9489 lei în octombrie 2021.

Capitalul blocat costă!

Costul capitalului depinde de stocul de capital blocat în factură, de rata cu care se depreciază, precum și de prețul său inițial. Capitalul se depreciază, se uzează în timp proporțional cu întârzierea plăților. Costul capitalului depinde de rata de depreciere și de rata dobânzii. Prin compensarea realizată la timp se evită deprecierea capitalului.

Tranzacțiile prin facturi fiscale au un caracter fiduciar. Valoarea exprimată prin monedă a facturilor de încasat și de plată scade în timp din cauza ratei de depreciere și a dobânzii convenționale. Plățile sunt amânate din lipsa lichidităților. Soluțiile de creditare sau de compensare reprezintă căi de stingere a creanțelor cu datorii.

Timpul scurs de la facturare până la încasare generează pierderi!

Compensarea conservă cash-flow-ul și reduce pierderile!

Totuși cum funcționează acest „troc digital”?

Problema esențială într-un mediu economic bazat numai pe troc este identificarea unei contrapărți care să dorească exact bunul sau serviciul oferit și care să ofere, în schimb, chiar bunul sau serviciul dorit. Cu alte cuvinte, un troc reușit necesită dubla coincidență a nevoilor, presupune costuri substanțiale legate de căutarea unei contrapărți corespunzătoare, costuri de așteptare și de identificare a soluțiilor optime. Prin SIC online soluțiile sunt identificate rapid grație unui algoritm bine elaborat.

Soluțiile oferite de SIC sunt numeroase, conform raportului relativ, funcție de numărul de firme n înregistrate în aplicație, ceva de genul $n*(n-1)/2$, față de sistemul bancar unde soluțiile sunt mai simple de genul n-1. De exemplu, la 11 firme înscrise în aplicație cu facturi, avem 55 de potențiale soluții nemonetare față de 10 soluții în sistemul monetar.

Algoritmul aplicației SIC rezolvă problema timpului și a pragului compensat.

Ce planuri de viitor aveți?

Strategia dezvoltării platformei SIC, inițiată în anul 2018, are un atribut de flexibilitate pe termen lung, de recalibrare continuă a capacităților ecosistemului în funcție de starea mediului intern sau extern, inclusiv de adaptare la șocurile pandemiei.

Modernizarea sistemului de operare SIC a reprezentat o investiție în creșterea performanței instituționale a CPPI, o investiție ce a pornit de la satisfacerea tuturor intereselor, mai bine spus a identificat convergența intereselor pentru toți stakeholderii, adică pentru beneficiarii direcți ai SIC, administrația publică, angajații și partenerii în dezvoltarea aplicației informatice.

Vom continua investițiile în dezvoltarea platformei noastre digitale SIC sau SICOD împreună cu echipa de programatori a SITI SA, echipă care a câștigat concursul de soluții în anul 2018, an în care am demarat procesul de modernizare a „trocului digital”.

Intenția noastră este să adăugăm, în mod inovativ, cât de curând, elemente ale tehnologiei Blockchain, tehnologie care va favoriza creșterea numărului de tranzacții de compensare a creanțelor cu datorii, în manieră mai sigură și mai prietenoasă, pentru a contribui la sustenabilitatea unei economii românești mai conectată și mai echitabilă.

Este vital ca CPPI să continue prin **comunicare continuă**, prin cursurile săptămânale, prin raportările periodice, prin simpozionul CDC organizat anual și prin articole de presă, să explice rolul activității CDC-CPPI, atât către exteriorul instituției, cât și în interiorul acesteia. În caz contrar, părți exterioare CPPI pot prelua controlul comunicării și pot livra **informații imperfecte** diferite față de ceea ce ar dori instituția să comunice, afectând astfel reputația acesteia.